

Izbaje vsak četrtak in velja s počitino vred ali v Mariboru s pošiljenjem na dom za celo leto 20 K, po 10 K, za četrt leta 10 K, izven Jugoslavije 50 K. Naročnina se pošlje na upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru, Koroska cesta št. 5. Listi se dopošilja do odpovedi. Naročnina se plačuje naprej. — Telefon št. 220. —

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Učijo „Kmeti, hkovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Uredništvo: Koroska cesta št. 5. Rokopisni se ne vračajo. Upravništvo sprejema naročnine, inserate in reklamacije. Cena inseratov po dogovoru. Za vsake kratne oglase primeren poskus. Nezaprite reklamacije so pošiljane prostje. — Telefon št. 220. —

18. številka.

Maribor, dne 4. maja 1921.

55. letnik.

Zadnja navodila za občinske volitve.

1. V vsaki občini, kjer se vrši volitev, morajo naši volilni možje vsakemu našemu volilcu naznaniti, katera skrinjica je naše stranke. Napišite velike plakate, na katerih je označeno n. pr. tako-le: Volilci! Skrinjica naše Kmetijske zveze (Slovenske ljudske stranke) je na I. mestu (ali na II.).

2. Predstavniki morajo biti na dan volitve že zjutraj ob 7. uri na volišču. Vsak predstavnik je pravi član komisije. Predstavniki naj strogo pazijo, da ne bodo nasprotniki v komisiji izvršili kake lumparije. Pred začetkom volitve prestejte glasovalne kroglice, in se prepričajte, ali so skrinjice prazne. Za vsako nepravilnost zahtevajte zapisnik.

3. Volilni odbor, t. j. agitatorji, morajo imeti agitacijo dobro razdeljeno. Noben naš volilec ne sme ostati doma. Po mnogih občinah bode glas posameznega volilca odločil zmago. Razdelite si volilce v občini med posamezne agitatorje. Predstavnik ali kak drugi član komisije naj sproti pošilja voditelju agitacije vsako uro seznam volilcev, ki so že glasovali. (Tako bodo agitatorji vedeli, po katere volilce je še treba iti. Popoldne ob 2. uri morajo agitatorji iti še po zadnje zaostale volilce.

4. Pri računanju odborniških mest naj naši člani volilne komisije strogo pazijo, da nas nasprotniki ne bodo goljufali. Pazite!

5. Ko je znan izid, pošljite takoj naglega sela do bližnje telefonske ali trzojavne postaje in naznanite na vsak način Tajništvu Kmetijske zveze v Mariboru (Cirilova tiskarna) natančen izid in sicer po tem-le vzorcu: Občina Mačji greben: vsi oddani glasovi 114, SLS (Slovenska ljudska stranka, Kmetijska zveza) 63, SKS (Samostojna kmetijska stranka) 24, JSDS (socialdemokratska stranka) 27.

6. Prosimo, da nam iz vsake občine na Slovenskem Stajerskem pošljete zaupnik pismo, ki vsebuje seznam, koliko odbornikov dobi vsaka stranka, kakera stranka dobi župana. Te podatke nam blagovolite poslati takoj tudi iz onih občin, kjer je bila voljena samo ena kandidatna lista.

Vodstvo stranke prositi vse naše zavodne možje in mladeniče, da sodelujejo pri boju za naše občine in nam takoj preskrbijo podatke iz vsake občine. Te podatke neobhodno potrebuje mo, da zavrne nasprotno trditve, da naša stranka pri občinskih volitvah ne bo zmagala.

Vi volilci pa pomislite, da so le-te občinske volitve pravo ljudsko glasovanje za to, da Slovenci dobimo svojo samoupravo, ali pa bodo samostojni in demokrati vihteli nad nami neumljeni bič belgrajskega centralizma. Vrzite vsi glasovalno kroglico v skrinjico Kmetijske zveze ali Slov. ljudske stranke.

V boj za zmago!

Tajništvo SLS v Mariboru.

Korita — cilj samostojnih.

Obljubljali so samostojni kolovodje, da se bodo potegovali samo za kmeta in njegove koristi. Ko pa se prišli do vlade, se potegujejo samo za svoja korita. In če ni dosti korit, pa je treba ustvariti nova, samo da bo samostojna duša vesela. Samostojnost ni bilo dovolj, da so dva svojih glavnih kričačev spravili do dobro napolnjenih korit: mesarski Pucelj je ministar, lažnjivi kljukec Urek pa podpredsednik skupščine. Tudi za druge kolovodje je treba pripraviti dobro kosilce. Zato so samostojni glavači po vzoru gotovih živali na vso moč rinitli tudi k deželni vladi v Ljubljani. Urednik „Kmetijskega lista“ Jamnik slavni avstrijski rekvizitor slovenskega kmeta, je postal poverjenik za javna dela, med gorejskimi kmeti zavoljo svoje sposobnosti in delavnosti „vi soko člani“ Demšar poverjenik za kmetijstvo. Paje bilo treba še enega od samostojnih glavačev oskrbeti, in to je gospod Dobnik iz St. Janža na Dravskem polju. Pri volitvah za ustavotvorno skupščino je propadel, nede vršene juristerije ne mara ugaolati dalje, mlinarska obrt je sicer ponval na, pa očitno ne nese dovolj. Ali je torej čudno, da se tudi gospodski kmet Dobnik ozira za koritom! In, hvala, — ne Bogu — ampak Pašiču in Zerjavu, našel ga je. Poverjenik tega mesta ni mogel dobiti nobenega, ne vem, ali zavoljo pomanjkanja sposobnosti ali pa ker so jih že drugi pravočasno zasedli. Pa demokratiško-samostojna iznajdljivost v koritarski stroki je nenavadno velika. Če ni več korit na razpolago, pa se steže novo-sentjanški Dobnik ne sme ostati brez njega. Zato so ustanovili pri deželni vladi v Ljubljani novo mesto: mesto podpredsednika. S tem mestom ni združeno nobeno delo, nobena služba, pač pa mastna plača! Predsednik dr. Balčič nima nobenega poverjeniškega mesta, ker bo, kakor pišejo časniki, živinarski politik Dolfe Ribnikar po-

stal poverjenik za notranje zadeve. In sedaj je samostojni Dobnik imenovan za podpredsednika ne brez plače, pač pa brez dela. In kdo mora plačati vsa ta navrhana demokratiško-samostojna korita? Slovenski kmet, ali višji, za koga in za kaj se potegujejo samostojni kolovodje?

Kako si mislijo samostojni kancelparagraf?

Od države plačani politični mefehar za Samostojno, po nepoštenosti in nasilju vladnih strank po sid poslanc Kirbiš se je na shodu v St. Janžu odločno izrekel za kancelparagraf, ker so mu liberalni voditelji Samostojne z dr. Vošnjakom na delu to natrobtentali v ušesa. Kirbiš pa je tu di takoj pokazal, kako si on razlaga kancelparagraf in kako ga bo uporabljal nasproti duhovnikom. Očital je g. župniku, da je politiziral na prižnici, kar pa je, kakor nas je več sto prič slišalo, samo grdo obrekovanje in laž. Stvar je bila tako. Dne 20. februarja so imeli socialisti političen shod pri Sv. Marjeti. Postanec Ko' pač je tam čisto malo govoril o političnih in gospodarskih zadevah, kar bi prav za prav edino spadalo na tak shod, pač je mnogo govoril o verskih rečeh, a grdo, bogokletno, neolikano. Svetinje, rožnence je imenoval svinjarijo, ki jo naj proč zmečejo, nagovarjal je fante in druge, naj ne hodijo v cerkev, hujskal zoper sv. spoved, obrekoval papeža itd. V nedeljo pred večno molitvijo je g. župnik vabil verstike naj pridejo Zveličarja obiskat in počastit čes, med vas prihajajo ljudje ki vas vabijo proč od Kristusa, od poslušanja njegovih besed, od službe božje, od sv. zakramentov. Ne ena be seda o politiki ali čem podobnem ni padla. Pa vendar je g. župnik prišel zaradi teh besed v grozno nemilost mogočnega g. Kirbiša, ki vedno trdi o sebi, kako je veren in dober kristjan. Pa je čudna ta vernost in kristjanstvo Kirbišev! Kopač sme hujskati grdo in podlo zoper vsakemu rešničenemu kristjanu svete reči, zoper službo božjo in sv. zakramente, sme lagati in obrekovati papeža, ki ga celo Turki in protestanti spoštujejo, ker se je veliko potegoval za mir in spravo med narodi, za jetnike in ravne otroke, Kopač sme tajiti Boga pred mladino in celo šolarji, zoper to nima Kirbiš nič, zoper tako zapeljevanje ljudstva on ne najde besede grate, toraj nekako odobrava to, pač pa nastopi zoper duhovnika, ki vabi, kakor je njegova sveta dolžnost, ljudi v cerkev in svari pred krivimi preroki, ki

prihajajo med ljudi v ovčjih oblačilih, znotraj pa so zgrabljivi volkovi. Taka je vernost samostojnih. Sveda Kirbiš je prijatelj lažnjivega kljukeca tajnika Samostojne v Mariboru, Scinuderla, ki je sentjanške samostojnežani na veliko krmilil z debelimi lažmi in napital s podlim hujskarjami, ki so jim prav dobro tekline, ter proglasil za samostojneže — pasjo vero. Tu di zoper Schnuderlove laži in brezbožne hujskarije zoper Marijine družbe itd. ni Kirbiš nič protestiral, tudi ne zoper pasjo vero, pač pa rohni zoper duhovnika, ki ne bi smel ljudi voditi k Bogu in vabiti v cerkev, ker te kakemu rdečkarju ali samostojnežu ni prav. Ali sme kristjan zagovarjati tako bogokletno hujskarijo, kakor jo za govarja Kirbiš in njegovi pristaši? Ako bi imeli ti ljudje kaj krščanskega čuta, bi morali nastopiti zoper tako bogorjenje, ne bi ga smeli poslušati in trpeti, še manj pa odbravati in celo zagovarjati. Po točki sedem programa Samostojne bi morala stranka varovati verski čut slovenskega ljudstva in vedno nastopati proti elementom in strankam, ki bi hoteli narod zavajati v brezverje. Lepo se čitajo te besede v programu, a so samo beseda, samo farizejska hinavščina, samo pesek v oči lahkovernim ljudem, v dejanju dela samostojna ravajo nasprotno. Njeni govorniki n. pr. Schnuderl s svojimi lažmi o Mar. družbi in s svojo pasjo vero, Mermolja z norčevanjem o nebesih. Dr. Vošnjak, ki imenuje cerkev največjo sovražnico našega naroda itd. zalijo verski čut in ga ubijajo, nikdar še niso nastopili zoper fiste, ki hočejo narod zavajati v brezverje, ampak jim pri tem najbolj pomagajo, kar so dokazali s svojim kancelparagrafom in z glasovanjem za brezversko vzgojo v šoli in s strastnim hujskanjem zoper vse, kar je krščanskega. Vedno so na strani protiverskih strank, njihovi voditelji so strastni liberalci. Tudi „verni“ Kirbiš dela tako po farizejskem receptu. Najlepši patron za te ljudi, te sorte kristjanov je Judež. V obraz se je delal dobrega Kristusa, z njim je jedel, za hrbot pa je imel zvezo s sovražniki Kristusovimi in im ga je izdal. Kaj pomaga, če se Kirbiš rad sklicuje na točko 7. programa, če pa dejanja drugače govorijo, če pa ravno nasprotno delate. Kaj pomaga, če se tat sklicuje na 7. božjo zapoved, če saj je tam prepovedano krasti, če pa se on te zapovedi ne drži! Ako to ne zadostuje, še lahko postrežemo z drugimi podatki, ki kažejo stabišče samostojnih do vere in Cerkve. Lepi časi se obetajo: ko bo kancelparagraf potrjen, bodo Kirbiš in tovariši lahko

Zaklad na otoku.

in angleškega prevedel Paulus.

(Dalje.)

Navaden mornarski kovčeg je bil. Na pokrovu je imel vžgan velik „B“, začetnico kapitanovega imena, in na oglih je bil oguljen in obtolčen od mno gega potovanja.

„Daj mi ključ!“ mi je rekla mati, in čeravno je bila ključavnica zelo zapravljena in se je ključ sukali trdo, je z enim krepkim sunkom odprla pokrov, tako se ji je mudilo.

Močen duh tobaka in katrana nama je udaril v nos. Na vrhu je ležala skrbeno zložena, skoraj nova obleka. Mati je sodila, da je še nikdo ni nosil. Pod njo sva našla najrazličnejšo drobnjarijo: morski kvadrant (orodje, ki z njim mornarji preračunajo zemljepisno širino in višino na morju), 2 jako dobra samokresa, več zvilkov tobaka, kos srebra, staro žepno uro, 2 kompas, pet ali šest lepih in redkih morskih školjk iz Zapaadne Indije ter razne druge malenkosti. Začuden sem premišljeval, čemu je vlačil za seboj

tiste školjke po svojih begunskih potih.

Razen srebra torej nisva našla ničesar, kar bi bilo vredno vzeti seboj. Star ladinski plašč, ves bel od morske soli, je še bil v zaboju. Nepotrpežljivo ga je porinila mati na stran — pred nama, čisto na dnu zaboja, je ležal zadnji zaklad kapitanov, zavitek iz voščenega platna, ki je izgledal, kakor da so v njem papirji, in vrečica, v kateri sem otipal kovan denar.

„Pokazala bom tem rokomavhom“, da sem poštna ženska“, je rekla mati. „Svoj dolg hočem imeti plačan in niti vinarja ne vzamem več!“ In začela si je naštevati denar iz vrečice v predpasnik.

Pa to ni bil lahek posel. Novci, po večini zlati, so bili iz vseh mogočih dežel in najrazličnejše vrednosti, vsevpred pomešani. Indijskih zlatov, ginej, je bilo najmanj, in edino s temi je znala mati računati.

Našela in naračunala sva si jih približno za polovico kapitanovega dolga, ko ves preplašen primem mater za roko.

Skozi tih nočni zrak sem različno začul glas, ki mi je vso kri pognal k

sreču. Tap-tap-tap je donela palica — stepčeva po zmrzli in trdi cesti. Blizu bliže je prihajalo, ko sva s pridržano sapo nema poslušala. Skoz tišino je jeknil udarec ob vrata, ključka je zapela, zapah je zarožljaj in nastopila je globoka tišina. In iznova je udarila palica ob trdo, zmrzlo cesto in tapanje se je na najino nepopisno veselje oddaljilo in je zamrlo v zimski noči.

„Mati“, sem rekla, „vzemite sedaj ves denar, pa pojdiva!“

Zapašnjenata vrata so se zdela govo slepcu sumljiva in ne bo dolgo, sem se bel, da bova imela vse srše novo gnezdo nad glavo. Kako vesel pa sem bil, da sem zadel vrata in se vsaj za prvi trenutek rešil strašnega slepca!

Dasiravno pa je bila prestrašena, ni hotela vzeti niti trolice več, kakor je branila dolg, in enako trdovratno se je branila da bi vzela manj. Saj je še dosti časa do desetih, je pravila, ter da dobro ve, kaj lej gre, to pa da hoče na vsak način imeti.

Se sva se pripravala, ko začujeva zafleglo žvižganje za bližnjimi malimi pridi.

To je bilo dovolj za naju oba. Mati je skočila na noge. „Kolikor imam, vzamem seboj!“ „Jaz pa vzamem to-le, da bo račun poln!“ sem rekla in pograbil zavoj z voščenim platnom.

Pustila sva goreti svečo pri praznem kovčegu, skočila sva po stopnicah, odprla vrata in že sva bila kar v polnem begu na cesti.

Niti za trenutek ni bilo prezgodaj! Megla je izginjala, mesec je jasno obseval griče, le po dolini krog goštilne je še visela redka dimasta zavosa in zagrinjala najin beg iz hiše. Toda le par korakov više gori ob griču bova stopila v jasni lunini svit, in videli naju bodo, sem pomislil — in ed tam je bilo še več kot pol pota do vasi.

Pa to se ni bil ves strah! Stevilne, nagle stopinje so zadonele za najinim hrbotom in ko sva se ozrla, nama je lahien sijaj in megli poredal, da nosi eden izmed prišlecev svetilko.

„Ljubi moj“, je vzdihnila mati, „vzem denar in beži! — Jaz ne morem več!“

(Dalje prihodnjiki)